

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi merensuojelulain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Suomen aluevesirajan ulkopuolella tapahtuvaa toimintaa varten lupaviranomaiseksi muutettaisiin ympäristöministeriön sijasta Suomen ympäristökeskus.

Esitys liittyy ympäristöhallinnon uudistamiseen, ja laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Merensuojelulain (1415/94) mukaan suomalaisella aluksella, avomeriyksiköllä tai ilmaaluksella ei Suomen aluevesirajan ulkopuolella saa ryhtyä sellaiseen toimeen, josta voi aiheutua meren pilaantumista. Suomen kansalainen tai suomalainen yhteisö ei muutoinkaan saa Suomen aluevesirajan ulkopuolella ryhtyä toimeen, josta voi aiheutua meren pilaantumista. Lain yleisenä valvontaviranomaisena on ympäristöministeriö.

Suomen aluevesirajan ulkopuolella tapahtuvaan toimintaan, josta ei aiheudu meren pilaantumista ja joka ei erikseen ole kielletty merensuojelulaissa, tulee hakea lupa. Lupaviranomainen on ympäristöministeriö.

Suomen vesialueella tapahtuvaa toimintaa varten lupaviranomaisena on vesioikeus. Sellaiseen Suomen aluevesirajan ulkopuolella tapahtuvaan toimintaan, joka ulottuu myös Suomen aluevesille on koko hankkeen osalta lupaviranomaisena vesioikeus. Ruoppausmassan sijoittamisen osalta myös sellaisessa toiminnassa, jonka vaikutukset ulottuvat Suomen vesialueelle on lupaviranomaisena vesioikeus. Vesioikeuden asemaan lupaviranomaisena ei esitetä muutoksia.

Merensuojelulainsäädäntöä koskevaa halli-

tuksen esitystä (HE 323/1994 vp.) valmistettaessa oli todettu, että ympäristöhallinnon uudistamisen jälkeen Suomen aluevesirajan ulkopuolella tapahtuvaa toimintaa koskevaksi lupaviranomaiseksi tulisi muuttaa ympäristöministeriön sijasta vesi- ja ympäristöhallituksen tilalle perustettava Suomen ympäristökeskus.

Eduskunta hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 1994 hallituksen esityksen ympäristöhallintoa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 241/1994 vp.), jolloin ympäristöhallintoa muutettiin muun ohella siten, että vesi- ja ympäristöhallituksen tilalle perustettiin 1 päivänä maaliskuuta 1995 lukien Suomen ympäristökeskus. Suomen ympäristökeskus on ympäristöministeriön alainen linjahallinnosta erillään oleva tutkimus- ja kehittämiskeskus. Suomen ympäristökeskukselle kuuluu myös eräitä erikseen määrättyjä valtakunnallisia viranomaistehtäviä ja kansainvälisluonteisia tehtäviä, joihin ei liity hallinnollista ohjausta.

Suomen aluevesirajan ulkopuolella tapahtuvassa toiminnassa lupaviranomaisen tehtävänä olisi käsitellä lupa Suomen kansalaisen, suomalaisen yhteisön, suomalaisen aluksen, avomeriyksikön ja Suomessa lastatun aluksen toimintaan missä tahansa maailman merillä. Suomen ympäristökeskus soveltuisi Suomen aluevesirajan ulkopuolella tapahtuvaa toimintaa koske-

vaksi lupaviranomaiseksi, jolloin merensuojelulain valvontaviranomaisen ja lupaviranomaisen tehtävät kuuluisivat eri viranomaiselle.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että ympäristöministeriön sijasta Suomen ympäristökeskus olisi lupaviranomaisena merensuojelulain 9 §:n mukaiselle Suomen aluevesirajan ulkopuolelle tapahtuvalle ruoppausmassan sijoittamiselle, lain 10 §:n mukaiselle aavalle merelle Suomen aluevesirajan ulkopuolelle tehtävälle rakennelmalle ja lain 11 §:n mukaiselle Suomen aluevesirajan ulkopuolella tapahtuvalle öljyn tai kaasun etsintäporaukselle, hyväksikäytölle ja muulle niihin liittyvälle toiminnalle taikka muulle merenpohjan hyväksikäytölle.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä muutettaisiin merensuojelulain

mukainen Suomen aluevesirajan ulkopuolista toimintaa koskeva lupaviranomainen Suomen ympäristökeskukseksi. Esityksellä ei olisi muita vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu ympäristöministeriössä virkatyönä.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

merensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun merensuojelulain (1415/94) 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §:n 1 ja 2 momentti ja 11 §:n 1 ja 2 momentti, seuraavasti:

9 §

Ruoppausmassan sijoittamista koskeva lupa

Suomen aluevesirajan ulkopuolelle ei suomalaisesta aluksesta, avomeriyksiköstä tai Suomessa lastatusta aluksesta saa sijoittaa ruoppausmassaa mereen ilman Suomen ympäristökeskuksen lupaa, ellei 4 momentista muuta johdu.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu Suomen ympäristökeskuksen lupa annetaan määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi. Voimassa oleva lupa voidaan ottaa haittaa kärsivän hakemuksesta tai valvontaviranomaisen aloitteesta uudelleen käsiteltäväksi ja, jos olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet, peruuttaa lupa tai muuttaa sen ehtoja. Lupaa ei saa antaa 1 §:n vastaiseen toimintaan.

teisö ei saa ilman Suomen ympäristökeskuksen lupaa tehdä rakennelmia aavalle merelle Suomen aluevesirajan ulkopuolelle. Lupaa ei saa antaa 1 §:n vastaiseen toimintaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu Suomen ympäristökeskuksen lupa annetaan määräajaksi tai toistaiseksi. Voimassa oleva lupa voidaan ottaa haittaa kärsivän hakemuksesta tai valvontaviranomaisen aloitteesta uudelleen käsiteltäväksi ja, jos olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet, peruuttaa lupa tai muuttaa sen ehtoja. Ennen lupa-asian ratkaisemista on asiassa kuultava liikenneministeriötä.

11 §

Merenpohjan ja sen sisustan tutkimista ja hyväksikäyttöä koskeva lupa

Suomen aluevesirajan ulkopuolella tapahtuvaa öljyn ja kaasun etsintäporaukseen, hyväksikäyttöä ja muuta niihin liittyvää toimintaa

10 §

Merelle tehtävät rakennelmat

Suomen kansalainen taikka suomalainen yh-

taikka muuta merenpohjan hyväksikäyttöä varten tulee suomalaisen aluksen tai avome-riyksikön toiminnalle 2 §:n 3 momentin estämättä hankkia Suomen ympäristökeskuksen lupa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos toisen valtion viranomaisen on antanut toiminnalle asianmukaisen luvan alueella, jossa kyseinen valtio kansainvälisen oikeuden perusteella käyttää lainkäyttövaltaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu Suomen ympäristökeskuksen lupa annetaan määräajak-

si, enintään viideksi vuodeksi. Voimassa oleva lupa voidaan ottaa haittaa kärsivän hakemuksesta tai valvontaviranomaisen aloitteesta uudelleen käsiteltäväksi ja, jos olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet, peruuttaa lupa tai muuttaa sen ehtoja. Lupaa ei saa myöntää tämän lain vastaiseen toimintaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995 .

Helsingissä 24 päivänä tammikuuta 1995

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

ESKO AHO

Ministeri Jorma Huuhtanen

Laki

merensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun merensuojelulain (1415/94) 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §:n 1 ja 2 momentti ja 11 §:n 1 ja 2 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

9 §

Ruoppausmassan sijoittamista koskeva lupa

Suomen aluevesirajan ulkopuolelle ei suomalaisesta aluksesta, avomeriyksiköstä tai Suomessa lastatusta aluksesta saa sijoittaa ruoppausmassaa mereen ilman ympäristöministeriön lupaa, ellei 4 momentista muuta johdu.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ympäristöministeriön lupa annetaan määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi. Voimassa oleva lupa voidaan ottaa haittaa kärsivän hakemuksesta tai valvontaviranomaisen aloitteesta uudelleen käsiteltäväksi ja, jos olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet, peruuttaa lupa tai muuttaa sen ehtoja. Lupaa ei saa antaa 1 §:n vastaiseen toimintaan.

Ehdotus

9 §

Ruoppausmassan sijoittamista koskeva lupa

Suomen aluevesirajan ulkopuolelle ei suomalaisesta aluksesta, avomeriyksiköstä tai Suomessa lastatusta aluksesta saa sijoittaa ruoppausmassaa mereen ilman *Suomen ympäristökeskuksen* lupaa, ellei 4 momentista muuta johdu.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu *Suomen ympäristökeskuksen* lupa annetaan määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi. Voimassa oleva lupa voidaan ottaa haittaa kärsivän hakemuksesta tai valvontaviranomaisen aloitteesta uudelleen käsiteltäväksi ja, jos olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet, peruuttaa lupa tai muuttaa sen ehtoja. Lupaa ei saa antaa 1 §:n vastaiseen toimintaan.

10 §

Merelle tehtävät rakennelmat

Suomen kansalainen taikka suomalainen yhteisö ei saa ilman ympäristöministeriön lupaa tehdä rakennelmia aavalle merelle Suomen aluevesirajan ulkopuolelle. Lupaa ei saa antaa 1 §:n vastaiseen toimintaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ympäristöministeriön lupa annetaan määräajaksi tai toistaiseksi. Voimassa oleva lupa voidaan ottaa haittaa kärsivän hakemuksesta tai valvontaviranomaisen aloitteesta uudelleen käsiteltäväksi ja, jos olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet, peruuttaa lupa tai muuttaa sen ehtoja. Ennen lupa-asian ratkaisemista on asiassa kuultava liikenneministeriötä.

10 §

Merelle tehtävät rakennelmat

Suomen kansalainen taikka suomalainen yhteisö ei saa ilman *Suomen ympäristökeskuksen* lupaa tehdä rakennelmia aavalle merelle Suomen aluevesirajan ulkopuolelle. Lupaa ei saa antaa 1 §:n vastaiseen toimintaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu *Suomen ympäristökeskuksen* lupa annetaan määräajaksi tai toistaiseksi. Voimassa oleva lupa voidaan ottaa haittaa kärsivän hakemuksesta tai valvontaviranomaisen aloitteesta uudelleen käsiteltäväksi ja, jos olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet, peruuttaa lupa tai muuttaa sen ehtoja. Ennen lupa-asian ratkaisemista on asiassa kuultava liikenneministeriötä.

Voimassa oleva laki

11 §

Merenpohjan ja sen sisustan tutkimista ja hyväksikäyttöä koskeva lupa

Suomen aluevesirajan ulkopuolella tapahtuvaa öljyn ja kaasun etsintäporausta, hyväksikäyttöä ja muuta niihin liittyvää toimintaa taikka muuta merenpohjan hyväksikäyttöä varten tulee suomalaisen aluksen tai avomeriyksikön toiminnalle 2 §:n 3 momentin estämättä hankkia ympäristöministeriön lupa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos toisen valtion viranomainen on antanut toiminnalle asianmukaisen luvan alueella, jossa kyseinen valtio kansainvälisen oikeuden perusteella käyttää lainkäyttövaltaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ympäristöministeriön lupa annetaan määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi. Voimassa oleva lupa voidaan ottaa haittaa kärsivän hakemuksesta tai valvontaviranomaisen aloitteesta uudelleen käsiteltäväksi ja, jos olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet, peruuttaa lupa tai muuttaa sen ehtoja. Lupaa ei saa myöntää tämän lain vastaiseen toimintaan.

Ehdotus

11 §

Merenpohjan ja sen sisustan tutkimista ja hyväksikäyttöä koskeva lupa

Suomen aluevesirajan ulkopuolella tapahtuvaa öljyn ja kaasun etsintäporausta, hyväksikäyttöä ja muuta niihin liittyvää toimintaa taikka muuta merenpohjan hyväksikäyttöä varten tulee suomalaisen aluksen tai avomeriyksikön toiminnalle 2 §:n 3 momentin estämättä hankkia Suomen ympäristökeskuksen lupa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos toisen valtion viranomainen on antanut toiminnalle asianmukaisen luvan alueella, jossa kyseinen valtio kansainvälisen oikeuden perusteella käyttää lainkäyttövaltaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu Suomen ympäristökeskuksen lupa annetaan määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi. Voimassa oleva lupa voidaan ottaa haittaa kärsivän hakemuksesta tai valvontaviranomaisen aloitteesta uudelleen käsiteltäväksi ja, jos olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet, peruuttaa lupa tai muuttaa sen ehtoja. Lupaa ei saa myöntää tämän lain vastaiseen toimintaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995.

